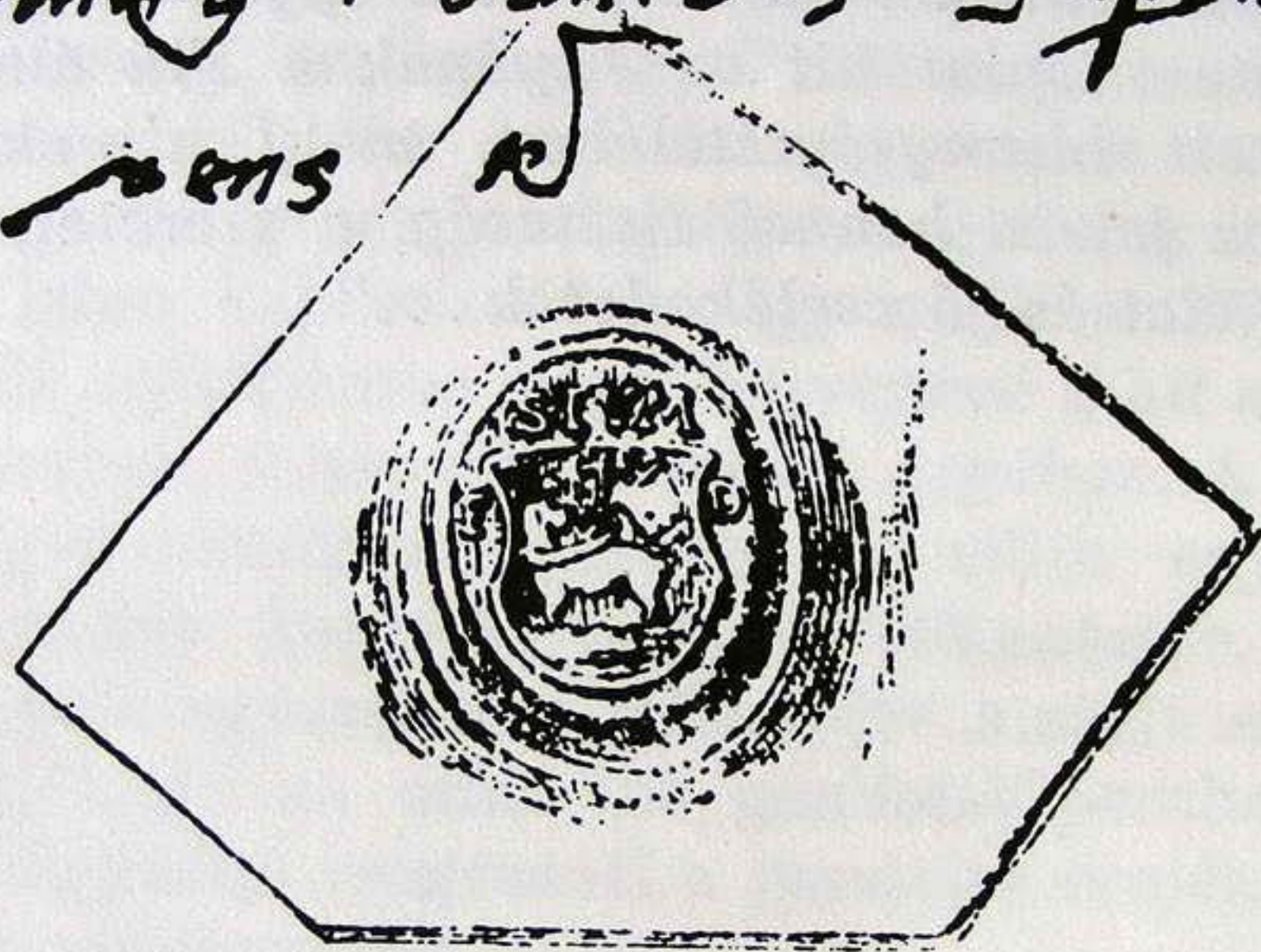

Franco Davidis Superiore
mens

DÁVID FERENC ALÁÍRÁSA ÉS PECSÉTJE

„AKKORA A LÉLEK EREJE, HOGY GYŐZEDELMESEKEDIK...”

Három tényező határozza meg egy ember életét és értékét a társadalomban, illetve a történelemben: a korszak, amiben élt, a közvetlen környezet, az egyéni adottságok. E harmadikról külön is beszélni kell.

1570. november 29-én levelet ír *Dávid Ferenc* kedves barátjának, *Palaeologus Jakabnak* és ez a levél egyik legjobb kulcs írója lelkivilágának megértéséhez. A levél így hangzik:

„*Dávid Ferenc a kiváló férfiúnak, Palaeologus Jakabnak a bölcsesség és ítélet szellemét kívánja az Atyától, Krisztus által.*

Ha valaki levetkezett minden emberi szenvedélyt, nem fogja siratni századunk nyomarait. Hogy pedig valamit munkánkról írjak, oly időket élünk, hogy nem szabad az igazságot keresni. Hallgatók arról nyilvánosan, amit érzek. De akit az isteni szellem megvilágított, miután hitt — nem hallgathat, és az igazságtól sem térhet el. Akkora ugyanis ennek a szellemnek az ereje, hogy az emberi elme minden hamis eszméjét megvetve, csak egy célra törekszik, hogy Isten dicsősége megvilágosodjon, és az egyház épüljön, még ha csaknem az egész világ dühöng és ellentmond neki, mivel akiket az Atya Fiának adott,

össze kell hogy gyűljenek és Krisztus köntöse is a katonák kezében épségben maradjon.

Első látásra talán úgy tűnik, hogy a vallás dolgairól felvetett kérdések romláshoz és igen nagy veszélyhez vittek, de a Krisztus halálakor támadt földrengés a feltámadásakor lecsillapodott.

Ezeket nem azért írom, hogy Te, legtudósabb férfiú, ne tudnád, hanem hogy megmutassam, ezekben a küzdelmekben kiváltkép mi segít engem, és miért bizonyos, hogy Isten erőtlen edényeivel munkálkodik még az emberi akarások és váradalmak ellenére is. Mert nem engedheti, hogy igéje üresen térjen vissza hozzá. Ellenfeleink rosszindulata és gyűlölete vont bele ebbe a háborúságba. Midőn elfogadtam, semmi mást nem akartam nyilvánosan tanítani és előterjeszteni, csak azt, ami Isten igéjében világosan benne van. Akkor sok mindent nem értettem, miként van, de az ellenkező féltől kényszerítve, hamis tanait megismertem, és egészen más úton kellett elinduljak. Sőt minden tételükkel ellenkezőt kellett szembehelyezzek, amelyekkel eddig az Istenről való doktrínákat védelmezték.

A lezajlott viták zavarosak voltak, de úgy kellett kiadni, amint megtörténtek, különben a család vádjára igen tág lehetőséget nyújtottak volna. Átolvastam az összegyűjtött és nekünk elküldött vitákat. A felépítés, a szavak rendje és a tartalom világosabb és jobb, mint az előzőben. Nem kétlem, sokaknak hasznos lenne, ha kiadnók...

Az Úr, az ő szent lelke által világosítsa meg gondolkozásunkat, hogy Istent igéje szerint kövessük, és benne egyek legyünk.”

Az első tény, amit a levél alapján megállapíthatunk, Dávid Ferenc biblicitáson nyugvó tiszta hite és bizalma. Ez egész életén végigkíséri. Ő egy életet

tett Isten helyes megismerésére. Egy életet, amelyet gyenge edénynek érzett Isten kezében, amelyet ennek ellenére is következetesen vitt végig, és amelyet feláldozott igazságáért, amikor nem volt más lehetőség.

Igazságkeresése nem nyugtalanság, nem rombolási vágy, és nem is állhatatlanság volt, mint azt az elhagyott eszmék képviselői később sokszor vetették szemére. Szent állhatatosság volt ez, de nem irányzatokhoz, hanem az igazsághoz. Újra meg újra átvizsgálja tételeit, és csak akkor nyugszik, ha egy-egy nyugtalanító problémájára megoldó választ talál.

Kétségtelen, hogy gondolkozásában vannak apokaliptikus elemek. Felléptekor közeleink (1570) látja Isten országa diadalmas kiteljesedését és az antikrisztus birodalmának összeomlását. Kedvez reményeinek, hogy sikerül megnyernie a fejedelmet törékvései támogatására. Reményei nem teljesülnek, de nem veszti hitét, nem omlik össze lelkileg. Mikor pedig az új fejedelem hatalma ellene fordul, ezt az apokaliptikus várakozást reálissá szűrve, a távolabb jövőre vetíti, az elkövetkező századokra.

Feltétlenül sokra értékeli a hívő embert. Olyan sokra, hogy Jézust is táborukba sorolja. Isten ügyének hullámszó hajóját is rá meri bízni, lelkiismereti szabadságot követelve számára. Ez az eszme annyira újszerű, hogy a középkori ember számára elképzelhetetlen volt, kortársai közül alig néhányan ismerték fel.

Fejlődőnek látta az embert és haladónak, tisztulónak a vallásosságot is. Élő törvény volt Jézus igéje: Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.

Helye ott van a XVI. század legnagyobb vallásos személyiségei között.